



Serveringstillstånd



Socialnämnden

Innehållsförteckning

	Sida
Allmänt	1
Sökandes lämplighet	2
Serveringsställets lämplighet	4
Festivaler och annan tillfällig servering till allmänheten	6
Tillfällig servering till slutna sällskap	7
Olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa	8
Serveringstider	9
Tillsyn	10
Öl	12

**Innehållet i denna skrift är fastställt av kommunfullmäktige 1995-12-18.
Reviderad av Socialnämnden 1997-04-23, 1999-08-25, 2001-10-24 samt
2007-12-19**

En broschyr producerad av Tillståndsenheten med hjälp av Infobyran (form).
Foto Sverker Berggren, Bengt Ola Mattsson

Allmänt

Sedan 1996 ansvarar kommunen för tillståndsgivning, tillsyn och sanktionsärenden för serveringstillstånd enligt alkohollagen SFS 1994:1738. Tillstånd kan ges då sökande uppfyller kraven i lagen samt följer de av fullmäktige tagna beslut om policy och riktlinjer.

Något särskilt tillstånd att sälja eller servera öl klass II, i fortsättningen kallat öl, erfordras inte. Endast vissa kriterier skall vara uppfyllda. Kommunen har ansvaret för tillsyn av servering och detaljhandel med öl.

Riksdagen fattade 2005 beslut om en ny Nationell handlingsplan för det långsiktiga förebyggande arbetet för att minska skador till följd av alkoholkonsumtion. Arbetet på lokal nivå anses avgörande för ett framgångsrikt resultat. Handlingsplanen för 2006-2010 innehåller ett nytt övergripande mål för alkoholpolitiken, att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar.

För att nå det övergripande målet anges bl.a.

- uppväxten för barn och unga ska vara alkoholfri
- alkoholdebuten ska skjutas upp
- fler alkoholfria miljöer
- berusningsdrickandet ska minska
- ingen alkohol i trafiken, arbetslivet och under graviditeten
- illegal hantering ska bekämpas

KOMMUNENS MÅL

- Kommunen skall verka för att alkoholkonsumtionen minskas och tillgängligheten begränsas, speciellt för ungdomar.
- Kommunen skall verka för att nyrekrytering av missbrukare minimeras.
- Kommunen skall motverka alla former av langning och aktivt övervaka att detaljhandel- och servering av alkoholdrycker sker enligt gällande lagstiftning och policy.

Serveringstillstånd (permanent, säsongs eller tillfällig) ges utifrån kriterierna:

- Sökandes lämplighet (alkohollagen 7 kap, 7 §)
- Serveringsställets lämplighet (alkohollagen 7 kap, 8 §)
- Olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa (alkohollagen 7 kap, 9 §)

Policy för servering av alkoholdrycker

Alkoholpolitiska olägenheter av alkoholserving skall motverkas. Bland restaurangernas gäster finns storkonsumenter av alkohol. Våld och alkohol hör ofta samman. Särskilt gatuvåld och våld mot okända brottsoffer förekommer ofta i direkt anslutning till eller i närheten av restauranger eller nöjesställen. Övervägande delen av anmälda våldsbrott i centrala Östersund sker vid eller i anslutning till vissa serveringsställen.

Kommunens inställning till alkohol och andra droger är entydigt. Bruk av alkohol och alla former av andra droger skall minska och därigenom minska dess skadeverkningar.

Kommunen avgör behovet av alkoholserving. I de fall alkoholpolitiska hänsyn ställs mot näringspolitiska, ska de alkoholpolitiska ges företräde. Grundsatsen för all alkoholförsäljning är ordning och nykterhet.

Sökandes lämplighet

För bedömning av sökandes personliga lämplighet att bedriva serveringsverksamhet skall en vandelsprövning göras, samt en prövning av sökandes ekonomiska skötsamhet. Vid bedömning skall beaktas om sökande är skyldig till brott och under senare år brutit mot exempelvis alkohollagstiftningen, skattelagstiftningen eller andra lagstiftningar.

Vid brottslighet som har anknytning till rörelsen, narkotikabrott, trafiknykterhetsbrott, våldsbrott samt ekonomisk brottslighet bör minst tre år förflyta sedan sökanden senast begick brott innan serveringstillstånd kan komma ifråga. Den tid sökande avtjänat frihetsberövande påföljd skall inte inräknas i denna tid.

Även då ett serveringstillstånd har återkallats bör minst tre år förflyta innan nytt tillstånd kan komma ifråga.

Utbildning

Dokumenterad kunskap i svensk alkohollagstiftning måste finnas hos de personer med betydande inflytande i verksamheten.

Sökande skall även ha god kännedom om arbetsmarknad-, marknadsföring- och bokföringslagar som gäller för restaurangverksamhet. Kunskaperna kan vid behov komma att redovisas genom att sökande besvarar kommunens frågeformulär i samband med ansökan.

Sökanden skall ha tillräcklig förmåga att behärska svenska språket i tal och skrift.

Ansökan och ansökningsavgift

Kommunen tar ut ansökningsavgift med stöd av alkohollagen. Avgiften tillsammans med en komplett ansökan skall vara kommunen tillhanda innan handläggningen påbörjas. Avgiften återbetalas inte vid avslag. Ansökan skall inges senast två månader i förväg.

TILLSAMMANS MED DEN SKRIFTLIGA ANSÖKAN SKALL SÖKANDE UPPVISA/BIFOGA

- kvitto på insatt ansökningsavgift
- intyg från skattemyndigheten om momsregistrering, F-skatt, arbetsgivarregistrering
- intyg om utbildning och anställningar
- hyreskontrakt för serveringsstället
- arrende eller köpeavtal
- finansieringsintyg
- budget för den rörelse som tillstånd sökes
- kommunens frågeformulär besvarat (på begäran)
- registreringsbevis från Bolagsverket
- konkursfrihetsintyg från Bolagsverket
- näringsförbudsbevis från Bolagsverket
- aktuella situations- och möbleringsritning över serveringslokalen i A4-format
- uppgifter om kassaregister
- meny
- koncept, beskrivning av verksamhetens inriktning

Kommunen inforrdar eventuella kompletteringar till ansökan och begär därefter yttrande av polismyndigheten, samt kan i övrigt begära in yttranden som anses befogade.



Serveringsställets lämplighet

För att erhålla tillstånd för servering året runt eller årligen under viss period krävs att serveringslokalen har ett välutrustat kök för allsidig matlagning, som också används, samt att lagad mat tillhandahålls under hela serveringstiden. Ett varierat matutbud skall erbjudas under hela serveringstiden. Under sen kvällstid, tidigast från 22.00, ställs inte lika höga krav på variation och allsidighet. Det kan då vara tillräckligt att serveringsstället erbjuder några rätter lagad mat, ex pizzaslice, hamburgare, pytt i panna, varma smörgåsar, etc.

Köksutrustning skall vara av sådan karaktär att lagad mat i tillräcklig omfattning kan tillredas. Vanlig lägenhetsspis och mikrovågsugnar för uppvärmning av prefabricerade matvaror kan inte anses tillräcklig.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning av lokalens livsmedelshygieniska förutsättning skall inhämtas. Viktigt är att det av kontorets yttrande framgår om lokalen med köksutrustning, beredningsytor och övriga förutsättningar har kapacitet för en allsidig matlagning.

Lokalen skall vara godkänd av brandskydds-, arbetarskydds- och hälsoskyddsmyndigheten. Serveringsstället skall vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhets-synpunkt. Gästtoaletter skall finnas i tillräckligt antal. Varje restaurang skall ha en toalett, samt ytterligare en för varje påbörjat femtiotal gäster – inklusive de personer som finns inom restaurangens uteservering. Garderob eller liknande skall finnas för ytterplagg. Personaltoalett skall finnas för de anställda.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret skall beakta serveringsställets läge, risk för störningar på omgivningen eller sanitära olägenheter. Om verksamheten orsakar, eller bedöms kunna orsaka sanitär olägenhet är detta skäl att vägra, begränsa eller återkalla tillstånd.

Serveringslokalen skall vara lätt överblickbar för personalen. Serveringslokalen skall ha tillräckligt antal sittplatser för gäster. Bordsservering skall uppta en större del av serveringsytan. Om barsservering, s k drinkbar finns, skall den uppta en mindre del av lokalytan. Lokal och möblering skall vara av rimlig standard; restaurangmiljö. Vad som sägs i detta stycke skall vara godkänt innan restaurangen får öppna.

För uteservering skall förutom alkoholserveringstillstånd, upplåtelsestillstånd för tomtmark föreligga. Detta utfärdas av polismyndigheten i samråd med kommunens samhällsbyggnad. Serveringsytan skall utgöras av sittplatser vid bord på en fysiskt avgränsad yta i anslutning till restaurangen.

Vid prissänkning på alkoholdrycker under viss tid på dagen, s k Happy Hour, skall även mat och lättdrycker sänkas i samma procentsats.

Tillståndsbevis från myndigheter och andra väsentliga faktauppgifter skall finnas tillgängliga i lokalen.

Serveringstillstånd året runt till nöjesanläggningar med speciell inriktning på en ungdomlig publik upp till 20 år skall bedömas med stor restriktivitet. Detta gäller också vid tillståndsprövning för servering på eller vid idrottsanläggning, eftersom samhällets grundläggande alkoholpolitiska värdering är att idrott och alkohol inte är förenligt.

Festivaler och annan tillfällig servering till allmänheten



Tillfälliga tillstånd för alkoholservering kan normalt gälla för någon eller några dagar, samt som en del i ett större seriöst evenemang. Serveringsstället skall tillhandahålla lagad mat samt alkoholfria alternativ och den ansvarige för serveringsverksamheten skall vara lämplig uppgiften. Denna typ av tillstånd skall i första hand förbehållas näringsidkare på orten och som redan är innehavare av serveringstillstånd.

Ansökningar i samband med stora nationella och internationella idrottstävlingar (OS, VM, WC, EM och SM), kulturarrangemang och större evenemang (event) kan tillstånd beviljas vid ansökan om tillfällig servering av alkohol till allmänheten. Vid ansökningar i samband med övriga idrottsarrangemang samt idrotts-/kulturarrangemang som främst vänder sig till barn och ungdom tillåts endast servering av alkoholfria drycker.

Föreningar och klubbar som uppbär någon form av kommunalt stöd till sin ungdomsverksamhet skall ej få serveringstillstånd samma år som stödet beviljats.

Ansökningsavgiften och komplett ansökan om tillfälligt tillstånd skall inges till kommunen senast en månad i förväg. I ansökningsavgiften ingår ett inspektionstillfälle och administrativa tillsynskostnader. Avgiften tillsammans med en komplett ansökan skall vara kommunen tillhanda innan handläggningen påbörjas.

Övriga villkor för tillfälligt tillstånd till allmänheten

- sökanden skall ha beviljats markupplåtelse
- lokalen skall vara en klart avgränsad yta med sittplatser vid bord. Lokalen skall också vara godkänd för livsmedelshantering. Lagad mat skall serveras under restaurangliknande former.
- betryggande tillsyn över serveringen måste garanteras.
- i kommunen medges servering av vin och starköl i dessa fall längst till kl. 02.00.

Tillfällig servering till slutna sällskap

Med slutna sällskap avses sådana sammanslutningar eller grupperingar som är av relativt begränsad omfattning och som har en personkrets som i princip är känd på förhand och med ett gemensamt intresse. En tillställning som är allmän sammankomst eller offentlig tillställning enligt ordningslagens bestämmelser kan inte vara ett slutet sällskap i alkohollagens mening. Tillfällig servering till slutna sällskap ställer samma krav på matutbud och dryck som tillfällig servering till allmänheten. Kraven på den som skall ansvara för serveringsverksamheten kan dock ställas något lägre. Inköp av alkoholdrycker får endast göras hos Systembolaget.

Ideella föreningar eller stiftelser m fl skall ha tillfredsställande organisation och ha antagit stadgar för sin verksamhet. Till ansökan skall bifogas stadgar, styrelsens sammansättning, senaste verksamhetsberättelse.

Föreningar och klubbar som uppbär någon form av kommunalt stöd till sin ungdomsverksamhet skall ej få serveringstillstånd samma år som stödet beviljats.

Ansökan om tillfälliga serveringstillstånd till slutna sällskap som riktar sig till ungdomar skall bedömas med mycket stor restriktivitet.

Har näringsidkare redan serveringstillstånd skall en kort handläggningstid av kommunen eftersträvas. För övriga sökanden om tillstånd gäller att ansökan skall inges minst 10 dagar i förväg. I ansökningsavgiften ingår administrativa tillsynskostnader.

I kommunen medges servering till slutna sällskap normalt längst till 02.00.

Serveringstillstånd krävs dock inte för servering av privat karaktär som anordnas

- a) utan vinstintresse,
- b) i andra lokaler än där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkoholdrycker eller lättdrycker,
- c) vid ett enstaka tillfälle för vissa i förväg bestämda personer, och
- d) utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna.
(ex. bröllop, 50-årsfest, jubileumsfest)

Olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa

Det finns ingen generell "rätt" att få tillstånd. Kommunen skall bedöma riskerna för eventuella alkoholpolitiska olägenheter. Enligt 7 kap, 9 § i alkohollagen, får serveringstillstånd vägras om serveringen kan befaras medföra olägenheter ur alkoholpolitisk synpunkt, även om övriga krav är uppfyllda.

Återkallelse av serveringstillstånd, m m

Avviker den bedrivna serveringen av alkoholdrycker från lag, föreskrifter eller meddelade villkor skall återkallelse ske av beviljat tillstånd (7 kap, 19 §).

I stället för återkallelse kan tillståndshavaren tilldelas varning.

Förbud mot detaljhandel eller servering för kortare tid kan utfärdas (7 kap, 21 §), detta avser endast öl. Om förbud får anses vara en alltför ingripande åtgärd, kan kommunen meddela varning.

ALKOHOLPOLITISKA OLÄGENHETER KAN ANSES FÖRELIGGA

- i de fall kommunen bedömer vara särskilt känsliga områden, exempelvis i närheten av skolor, fritidsgårdar eller ställen där många ungdomar i vanliga fall brukar samlas.
- i de fall polismyndigheten avstyrker ansökan med hänvisning till kända eller befarade ordningsproblem, på serveringsstället eller i dess närmaste omgivning.
- i de fall miljö- och stadsbyggnadskontoret avstyrker ansökan med hänvisning till att närboende utsätts eller riskerar att utsättas för störningar från serveringsstället
- i de fall kommunen känner till missförhållanden på serveringsstället eller angående sökandes lämplighet.
- om sökanden är känd för, eller kan befaras, komma att bedriva en drogliberal verksamhet, eller annat som inte är förenligt med seriös restaurangverksamhet ex. spel- eller sexklubbar.
- om sökanden är känd för, eller kan befaras, underlåta att rätta sig efter myndigheters föreskrifter eller att inte ta del av det ekonomiska ansvar som följer av verksamheten.
- i de fall serveringsstället utsätter gäster för fara genom att låsa/blockera nödutgångar och överskrider tillståndet för max antal gäster.

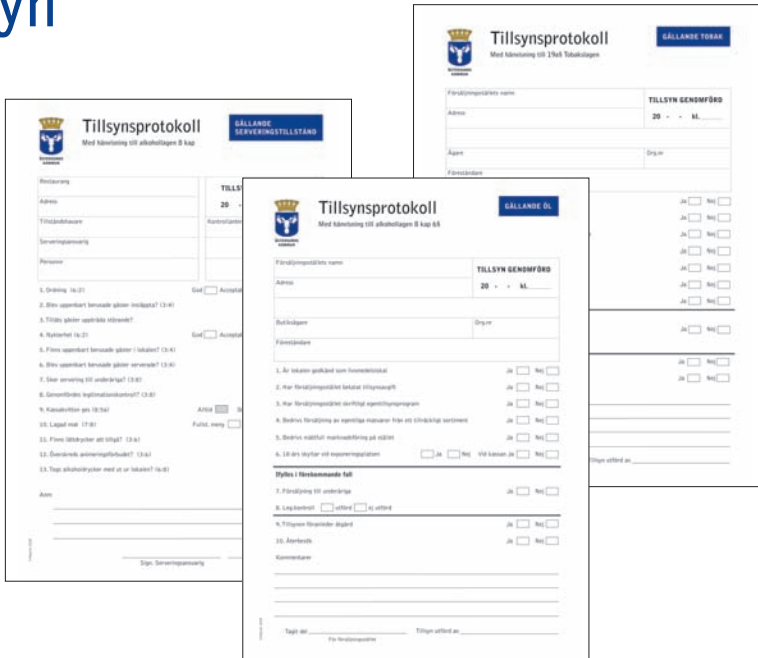
Serveringstider

Enligt alkohollagen är normaltiden för servering av spritdrycker ,vin och starköl mellan kl 11.00 - 01.00. Kommunen får besluta om andra tider för servering.

Serveringsstället skall vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

- I kommunen medges servering till allmänheten längst till kl. 02.00
- Om det föreligger risk för olägenheter och efter remiss till miljö- och stadsbyggnadskontoret samt polismyndigheten kan kommunen besluta om annan serveringstid.
- Serveringstid vid tillfälliga tillstånd till allmänheten ex. vid festivaler eller liknande skall servering vara avslutad senast kl 02.00.
- Vid tillfälliga tillstånd till slutna sällskap skall servering normalt vara avslutad senast kl. 02.00.

Tillsyn



Kommunen har, tillsammans med polismyndigheten ansvaret för den direkta tillsynen av restauranger samt detaljhandel med och servering av öl. Regeringen betonar värdet av en väl fungerande tillsyn. Länsstyrelsen utövar tillsyn inom länet samt biträder kommunen med råd i deras verksamhet. Kommunen har huvudansvaret för eventuella sanktioner.

Tillsyn bedrivs på tre nivåer; förebyggande tillsyn, inre tillsyn och yttre tillsyn.

- Med förebyggande tillsyn avses information till och medverkan i utbildningar av tillståndshavare/sökanden/restaurang och butikspersonal.
- Med inre tillsyn avses kontroll av uppgifter från olika myndigheter som Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten. Uppföljning av restaurangrapporter. Övervakning av restaurangernas marknadsförning.
- Med yttre tillsyn avses direkt tillsyn på restauranger utförd av speciella kontrollanter eller av tillståndsenheten ensam eller i samverkan med andra myndigheter. Tillsynen omfattar bedömningar av ordningsläget, servering till underåriga, överservering, marknadsföring, kassa- och personalkontroll m.m.

Kommunen skall varje år anordna informationsträffar för tillståndshavare.

Kommunen skall föra en aktiv tillsyn samt ta initiativ till ingripande om missförhållanden uppmärksammas. Dessutom skall kommunen utse erforderligt antal kontrollanter.

Tillsynen i kombination med möjligheter till sanktioner är ett viktigt instrument för att restaurangverksamheten skall kunna bedrivas enligt gällande lagar och bestämmelser. En informell kontroll av restaurangverksamheten sker genom allmänheten. Det är inte sällan, genom upplysningar från allmänheten, som uppmärksamheten riktas på förekommande missförhållanden. I övrigt utövas tillsynen i två nivåer:

- I första hand utövas tillsynen av tillståndshavaren enligt alkohol lagens 6 kap 3§ och 7 kap 7§.
- I andra hand utövar myndigheterna tillsyn enligt alkohollagens 8 kap. Kommunens tillsynsverksamhet genomförs av ansvarig handläggare, socialnämnden eller speciellt anställda kontrollanter. Dessutom sker en samordnad tillsyn där tillståndsenheten, polisen, räddningstjänsten, miljö- och stadsbyggnadskontoret, kronofogdemyndigheten, skattekontoret (som sakkunnig hjälp åt kommunen) och länsstyrelsen kan ingå.

För en effektiv och smidig tillsyn fordras att kommunen har ett nära samarbete med socialtjänstens fältverksamhet och distrikt, polis, intresseorganisationer m fl. Detta gäller speciellt i tillsynen av försäljning med öl.

Enligt 7 kap. 13 § i alkohollagen har kommunerna lagstadgat stöd att ta ut avgifter för tillsyn.

Sanktioner regleras i alkohollagens

7 kap, 19-20 §§. Sanktioner skall övervägas;

- om det inte endast tillfälligt uppkommer olägenhet ifråga om ordning och nykterhet
- om tillståndshavaren inte följer de för servering och serveringstillståndets gällande lag och bestämmelser
- om förutsättningar som gäller för meddelande av tillstånd enligt 7 kap 7-8 §§ inte längre föreligger

I stället för återkallelse kan tillståndshavaren meddelas varning, om varning av särskilda skäl kan vara en tillräcklig åtgärd.



Öl

Under de senaste åren har barn och ungdomar allt oftare berusat sig genom att dricka "folköl". Öl får säljas utan att det fordras särskilt tillstånd. Detta innebär att tillsynen av försäljningsställen som tillhandahåller öl är särskilt viktiga.

Serveringsställen som önskar servera öl skall ha serveringslokalen godkänd som livsmedelslokal samt servera mat. Den som bedriver servering av öl skall anmäla detta till kommunen senast när verksamheten påbörjas, utarbeta egentillsynsprogram samt betala en årlig tillsynavgift.

Socialnämnden har antagit en speciell handlingsplan gällande tillsyn av öl. Kontrollen skall i första hand inrikta sig på att försäljningen ej sker till personer under 18 år eller om det finns anledning att misstänka langning. Den som bryter mot alkohollagens bestämmelser i detta avseende kan dömas till böter eller fängelse i högst två år. Föranleder servering av öl olägenheter kan kommunen förbjuda försäljning i sex månader eller vid upprepad eller allvarlig försummelse, tolv månader.

Ansvarig nämnd Socialnämnden
Ansvarig enhet Tillståndsenheten
Postadress Rådhuset, 831 82 Östersund
Fax 063 - 14 44 25

Ansvarig tjänsteman Inspektör Lars-Martin Lundgren
Tel 063 - 14 36 05, 070 - 525 40 95
E-post lars-martin.lundgren@ostersund.se

Alkoholhandläggare 063-14 32 31

Socialförvaltningen/Tillståndsenheten

Östersunds kommun, 831 82 Östersund, tel. 063-14 30 00 www.ostersund.se



**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**